

„Azymut: nauka i praca”
BYDGOSKI PROGRAM SZKOLNEGO
DORADZTWA ZAWODOWEGO

Bydgoszcz, 2014 r.

Spis treści

1. Podstawy prawne
2. Wstęp
3. Aktualna sytuacja doradztwa zawodowego w Bydgoszczy.
4. Cele Bydgoskiego Programu Szkolnego Doradztwa Zawodowego
5. Zadania usprawniające doradztwo zawodowe i preorientację związane z realizacją działań zawartych w Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy.
6. Zadania metodyka/konsultanta szkolnego doradztwa zawodowego.
7. Zadania koordynatorów doradztwa zawodowego.
8. Zadania szkolnego doradcy zawodowego/ lidera doradztwa.
9. Harmonogram wdrażania Bydgoskiego Programu Szkolnego Doradztwa Zawodowego.
10. Sposoby ewaluacji programu.

Podstawy prawne

1. Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004, nr 256, poz. 2572 z późn. zm.),
2. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001, nr 61, poz. 624 z późn. zm.),
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012, poz. 977),
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. 2007, nr 83, poz. 562 z późn. zm.),
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2013, poz. 532).
6. Uchwała XXXVII/779/13 Rady Miasta Bydgoszczy z 30 stycznia 2013 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013 – 2020, zmieniona przez Uchwałę NR LX 1263/14 Rady Miasta Bydgoszczy z 25 czerwca 2014 r.

„Czasem dopiero na skrzyżowaniu człowiek zaczyna zastanawiać się - dokąd idzie.”
- P. Coelho

WSTĘP

Doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach edukacyjnych jest realizowane w różny sposób i z różnym zaangażowaniem. Niektórzy postrzegają je wąsko jako przygotowanie do wyboru zawodu i profilaktykę bezrobocia. Dla innych jest to ważny element spójnego procesu dydaktycznego i wychowawczego, którego celem jest wieloaspektowa pomoc uczniowi w procesie planowania i realizacji kariery edukacyjnej i zawodowej. Zmiany systemowe i potrzeba (lub czasem tylko konieczność) projektowania wewnątrzszkolnych programów doradztwa zawodowego animują dyskusje nad optymalnymi rozwiązaniami w tym zakresie.

Coraz częściej w szkołach pracują specjaliści-doradcy zawodowi lub przygotowani do pełnienia zadań doradczych psychologowie, pedagodzy czy nauczyciele innych specjalności. Osoby te mają świadomość, że profesjonalne doradztwo jest punktem wyjściowym planowania kariery i celów życiowych, a co za tym idzie osiągnięcia poczucia sukcesu odpowiedniego dla jednostki, do którego będzie ona dążyła po ukończeniu edukacji. Obecny rynek pracy charakteryzuje się dużą dynamiką zmian spowodowaną informatyzacją, globalizacją oraz kryzysem gospodarczym.

Sytuacja młodego człowieka wchodzącego w świat zawodów, stanowisk i specjalności, wymagająca nie tylko odpowiedniej wiedzy i określonych umiejętności, ale również postawy ukierunkowanej na „uczenie się przez całe życie”, jest niezwykle trudna. Dodatkowo jego przygotowanie do swobodnego poruszania się po rynku pracy, omijania lub pokonywania barier jest niewystarczające. Wysokiej jakości poradnictwo edukacyjno-zawodowe, oparte na bieżących potrzebach rynku pracy, w tym lokalnego, jest niezbędne, by pomóc młodzieży w podejmowaniu świadomych decyzji związanych z kształceniem i karierą. Spodziewane efekty to ograniczenie bezrobocia wśród osób młodych i zmniejszenie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki jako konsekwencji niewłaściwych wyborów edukacyjno-zawodowych.

Poradnictwem edukacyjno-zawodowym w szkołach zgodnie z rozporządzeniem o pomocy psychologiczno – pedagogicznej udzielanej w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych zajmują się szkolni doradcy zawodowi oraz poradnie psychologiczno - pedagogiczne. W przypadku braku takiego stanowiska w szkole funkcję doradcy zawodowego wykonuje szkolny lider doradztwa zawodowego - osoba wyznaczona przez dyrektora.

W Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy (SRMB) opracowanej na lata 2013-20 doradztwo edukacyjno-zawodowe określone zostało jako istotny element systemu edukacyjnego i gospodarczego. Wyszczególnione zostały obszary wymagające szczególnego wsparcia a celem głównym jest upowszechnienie i zwiększenie dostępności usług poradniczych związanych z planowaniem kariery zawodowej. W dokumencie wskazano kierunki zmian oraz zaproponowano działania niezbędne do realizacji. Bydgoski Program Szkolnego Doradztwa Zawodowego jest ściśle związany ze Strategią Rozwoju Edukacji i jest wspólnym działaniem wielu podmiotów odpowiedzialnych za kształcenie i wychowanie młodego pokolenia. Zakłada się, że spójny Program pozwoli zaplanować pracę doradczą w placówkach oświatowych w sposób bardziej perspektywiczny.

ANALIZA SYTUACJI WYJŚCIOWEJ

Bydgoszcz posiada szeroką ofertę edukacyjną, na którą składają się placówki publiczne i niepubliczne. W roku szkolnym 2013/14 Miasto Bydgoszcz jest organem prowadzącym dla 30 przedszkoli oraz 49 oddziałów przedszkolnych utworzonych w szkołach podstawowych. 19 szkół podstawowych funkcjonuje jako samodzielne jednostki, a 28 w zespołach szkół. W roku szkolnym 2013/2014 do 47 szkół podstawowych uczęszczało 15 495 uczniów. Spośród 50 gimnazjów 11 to samodzielne placówki. Pozostałe 39 gimnazjów wchodzi w skład różnorodnych zespołów. W 377 oddziałach uczyło się 8 311 gimnazjalistów. W sieć szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2013/2014 wchodziło 32 jednostek oświatowych:

- 21 liceów ogólnokształcących, w tym 4 dla dorosłych,
- 13 zasadniczych szkół zawodowych, w tym jedno dla dorosłych,
- 21 techników,
- 7 techników uzupełniających w tym 5 dla dorosłych,
- 3 licea profilowane,
- 1 szkoła licealna,
- 1 szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy.

Do szkół ponadgimnazjalnych uczęszczało 12 826 uczniów, w tym 628 dorosłych. Wsparcie tak dużej liczby uczniów jest zadaniem 7 zatrudnionych doradców zawodowych. W szkołach zajęcia prowadzone są również przez liderów doradztwa zawodowego w oparciu o Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego. W ofertach Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych proponowane są różne formy pomocy w ramach doradztwa zawodowego jak: prelekcje, warsztaty dla młodzieży, prelekcje dla rodziców i nauczycieli oraz punkty konsultacyjne. Oferty nie są w pełni wykorzystane przez odbiorców.

Od 2009 r. na terenie miasta realizowane są przedsięwzięcia wsparte środkami Europejskiego Funduszu Społecznego np. projekt „Zawodowe Horyzonty”, który objął wsparciem doradczym 660 osób ze szkół kształcących w zawodzie. W roku szkolnym 2013/2014 pomocą taką objęte będą gimnazja i ogólnokształcące szkoły ponadgimnazjalne. Projekt „Aktywny w szkole-twórczy w życiu”, zakłada udział 1662 uczniów, z czego 1496 uczniów otrzyma indywidualne scenariusze edukacyjno - zawodowe.

W ramach funkcjonującej Strategii Rozwoju Edukacji w 2013 r. podjęto następujące działania:

- organizacja spotkania przedstawicieli Wydziału Edukacji Urzędu Miasta (UM), Bydgoskiego Klastra Przemysłowego z doradcami zawodowymi z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej oraz Szkolnych Ośrodków Kariery, którego celem było zapoznanie doradców zawodowych z potrzebami rynku pracy w regionie,
- organizacja spotkania przedstawicieli klastra przemysłowego z nauczycielami przedsiębiorczości, którego celem spotkania było zaprezentowanie lokalnego rynku pracy,
- opracowanie scenariuszy zajęć zawierających aktualne informacje o lokalnym rynku pracy do wykorzystania przez nauczycieli przedsiębiorczości oraz wiedzy o społeczeństwie,
- realizacja cyklicznych spotkań w gimnazjach dla rodziców i uczniów, w których uczestniczyli doradcy zawodowi, oraz przedstawiciele UM.

CELE BYDGOSKIEGO PROGRAMU SZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO

Cel główny

Upowszechnienie dostępu do profesjonalnych usług doradztwa edukacyjno - zawodowego.

Cele związane z uczniem:

- przygotowanie młodzieży do optymalnego wyboru ścieżki edukacyjno-zawodowej na różnych etapach kształcenia,
- zdobycie aktualnej wiedzy z zakresu rynku edukacyjnego, rynku pracy, zawodów przyszłości, kierunków studiów,
- nabycie umiejętności opracowania indywidualnego planu działania,
- planowanie ścieżki kariery zawodowej,

- poznanie własnych umiejętności, zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych.

Cele związane z rodzicem:

- wyposażenie w wiedzę z zakresu rynku edukacyjnego w Bydgoszczy- oferta kształcenia, zdobywanie kwalifikacji zawodowych, kursy kwalifikacyjne,
- zapoznanie z aktualną sytuacją na lokalnym rynku pracy,
- uświadomienie ważnej roli rodzica w procesie przygotowania dziecka do wyborów edukacyjno-zawodowych,
- pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji zawodowych dziecka i wspólnym planowaniu drogi edukacyjno-zawodowej,
- wskazanie źródeł informacji - informatory, publikacje, adresy internetowe.

Cele związane z nauczycielem:

- przygotowanie nauczycieli do prowadzenia lekcji i zajęć grupowych zawierających elementy doradztwa zawodowego,
- organizowanie szkoleń z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego,
- zapewnienie dostępu do aktualnych informacji z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego - platforma internetowa

ZADANIA USPRAWNIAJĄCE DORADZTWO ZAWODOWE I PREORIENTACJĘ W BYDGOSKICH SZKOŁACH ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ DZIAŁAŃ ZAWARTYCH W STRATEGII ROZWOJU EDUKACJI MIASTA BYDGOSZCZY

- I. Promocja doradztwa zawodowego.
- II. Wspieranie Wewnętrznych Systemów Doradztwa Zawodowego.
- III. Sprawny obieg informacji edukacyjno-zawodowej

Ad I

- kontynuowanie corocznej kampanii promującej szkolnictwo zawodowe i lokalny rynek pracy wśród rodziców i uczniów szkół gimnazjalnych,
- kontynuowanie organizacji Bydgoskich Targów Edukacyjnych „Łucniczka”,
- organizowanie imprez dotyczących preorientacji zawodowej np. Turniej Wiedzy o Zawodach (pomoc finansowa Bydgoski Grant Oświatowy - włączenie tematyki doradztwa zawodowego jako priorytetu do regulaminu BGO) oraz doradztwa zawodowego,

- zorganizowanie seminarium informacyjnego/konferencji z elementami warsztatu wprowadzającego w zagadnienia rynku pracy i specyfiki zawodów z poszczególnych obszarów i branż np. projekt „Cztery kroki do zawodu”,
- zaktywizowanie środowiska szkolnego do uczestnictwa w formach organizowanych przez instytucje wspierające szkolne doradztwo np. kolejnych edycjach Forum Doradztwa Zawodowego organizowanego przez Centrum Kształcenia Ustawicznego Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Bydgoszczy,
- zaktywizowanie środowiska akademickiego do wspólnych projektów i akcji przeprowadzanych z bydgoskimi szkołami różnych szczebli na zasadzie współorganizacji lub uczestnictwa,
- organizacja Szkolnych Dni Doradztwa Zawodowego uwzględniających potrzeby rodziców, uczniów i nauczycieli,
- realizacja innych form pomocy liderom doradztwa zawodowego w oparciu o zdiagnozowane potrzeby,
- zaktywizowanie młodzieży do pogłębiania wiedzy z zakresu planowania kariery np. przygotowanie do udziału w Olimpiadzie z Wiedzy o Planowaniu i Zarządzaniu Karierą Zawodową oraz Olimpiadzie Przedsiębiorczości a także konkursach z zakresu prawa pracy.

Ad II

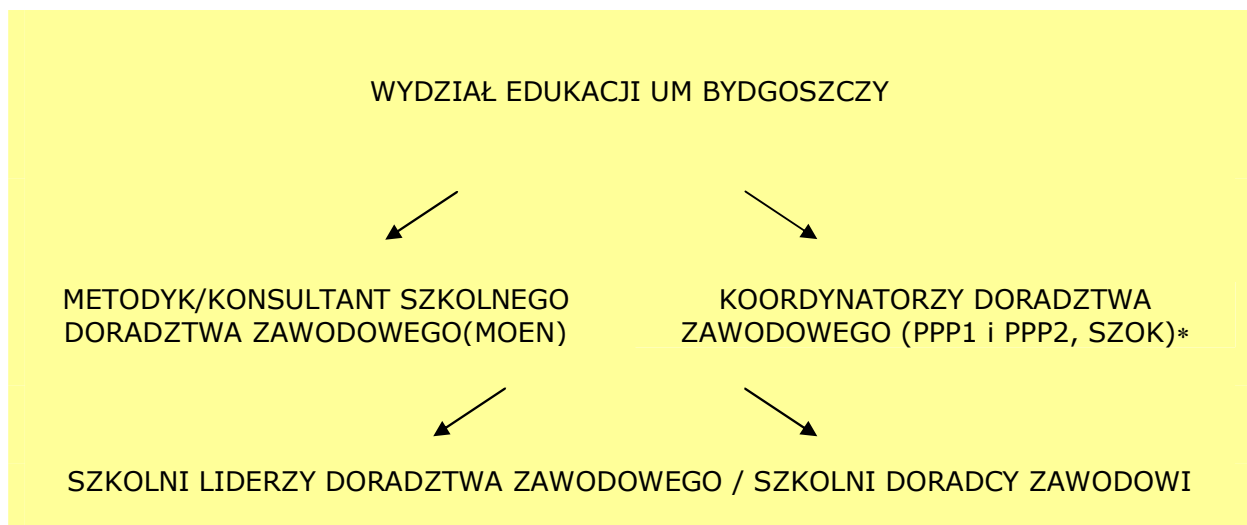
- zdiagnozowanie potrzeb szkolnych liderów doradztwa zawodowego,
- kontynuowanie wsparcia doradczego w szkołach poprzez dodatkowe zajęcia realizowane w ramach projektów unijnych,
- wyposażenie Szkolnych Biur Kariery funkcjonujących w szkołach, w których zatrudniany jest doradca zawodowy (komputer z połączeniem do Internetu, urządzenie wielofunkcyjne, materiały eksploatacyjne i biurowe),
- kreowanie postaw przedsiębiorczych poprzez tworzenie możliwości wypróbowania przez młodzież w praktyce rynkowej pomysłów na własną firmę (Inkubatory Przedsiębiorczości, fundusze projektów unijnych i inne),
- wydanie publikacji z opracowanymi scenariuszami lekcji włączającymi treści związane z lokalnym rynkiem pracy do programu zajęć z podstaw przedsiębiorczości realizowanych w szkołach ponadgimnazjalnych i zajęć wiedzy o społeczeństwie odbywających się w szkołach gimnazjalnych,
- diagnostyka i wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego dla rodziców i uczniów udzielana w różnych formach (punkty konsultacyjne, rozmowy doradcze, badania psychologiczne) prowadzone całorocznie przez pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych, doradców zawodowych w szkolnych ośrodkach kariery oraz szkolnych doradców,

- określenie kluczowych treści z zakresu doradztwa zawodowego, które powinny zostać realizowane na danym etapie edukacyjnym.

Ad III

- opracowanie koncepcji graficznej i merytorycznej Bydgoskiej Platformy Informacji Edukacyjno-Zawodowej, uwzględniającej takie treści jak:
 1. Kontynuacja nauki:
 - informacje o ofercie edukacyjnej bydgoskich szkół gimnazjalnych,
 - oferta bydgoskiego rynku edukacyjnego w zakresie kształcenia, zawodowego i ogólnego
 - kształcenie zawodowe w ramach procesu kształcenia ustawicznego (np. kursy kwalifikacyjne).
 2. Lokalny rynek pracy
 - informacje o tendencjach i potrzebach kadrowych lokalnego rynku pracy,
 - informacja o ważnych inwestycjach i przedsięwzięciach planowanych bądź, realizowanych w aglomeracji bydgoskiej, skutkujących zwiększeniem zapotrzebowania na pracowników określonej specjalności
 - kompetencje i kwalifikacje pożądane przez pracodawców.
 3. Wskazówki do samoanalizy predyspozycji zawodowych.
 4. Dane teleadresowe instytucji wspomagających.
 5. Wyniki badań z zakresu rynku pracy, sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych.

PROPOZYCJA SCHEMATU ORGANIZACYJNEGO I RELACYJNEGO BYDGOSKIEGO PROGRAMU SZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO Z UWZGLĘDNIENIEM ZADAŃ POSZCZEGÓLNYCH PODMIOTÓW

* Doradcy zatrudnieni w SZOK koordynują i wspomagają realizację zadań w szkołach ponadgimnazjalnych, w szkołach podstawowych i gimnazjach zadania realizują doradcy z PPP

ZADANIA METODYKA/KONSULTANTA SZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Współpraca z lokalnymi pracodawcami oraz instytucjami wspomagającymi doradztwo i preorientację zawodową - Poradniami, Uczelniami Wyższymi, PUP i Szkolnymi Liderami.
2. Opracowanie oferty doskonalącej umiejętności liderów szkolnego doradztwa zawodowego.
3. Wspieranie koordynatorów i liderów doradztwa w realizacji usług zgodnie z obowiązującymi standardami.
4. Prowadzenie doskonalenia zawodowego w zakresie doradztwa zawodowego.
5. Organizowanie wykładów, szkoleń i spotkań dla doradców szkolnych, których celem jest podniesienie kompetencji, wymiana doświadczeń i wspólne wypracowywanie działań w zakresie poradnictwa edukacyjno-zawodowego.
6. Kreowanie pozytywnego wizerunku szkolnictwa zawodowego.

ZADANIA KOORDYNATORÓW DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Opracowanie programu współpracy ze szkołami w danym roku szkolnym (np. Szkolne Dni Doradztwa Zawodowego) i zgodnie z potrzebami szkolnych liderów doradztwa zawodowego.
2. Wsparcie liderów doradztwa zawodowego w tworzeniu, doskonaleniu i realizacji Wewnątrzszkolnych Systemów Doradztwa Zawodowego.
3. Udział w Radach Pedagogicznych w obszarze doradztwa zawodowego (podnoszenie kompetencji nauczycieli).
4. Prowadzenie punktów konsultacyjnych dla uczniów i rodziców na terenie szkół i w poradniach psychologiczno-pedagogicznych.
5. Organizowanie różnych form pomocy-prelekcje, warsztaty, rozmowy doradcze, konsultacje indywidualne dla liderów doradztwa zawodowego, nauczycieli, rodziców i dzieci.
6. Diagnoza młodzieży z problemami zdrowotnymi oraz pomoc w wyborze dalszego kierunku kształcenia (opiniowanie) przez doradców z PPP.
7. Diagnoza młodzieży niezdecydowanej pod kątem wyboru zawodu i dalszego kierunku kształcenia.
8. Tworzenie stałych grup wsparcia dla liderów doradztwa zawodowego w celu wymiany doświadczeń, doskonalenia kompetencji i promowania dobrych praktyk.
9. Monitoring i ewaluacja podjętych działań.

ZADANIA SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO/ LIDERA DORADZTWA

1. Opracowanie i organizacja Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.
2. Utworzenie stałego punktu informacji edukacyjno-zawodowej dla uczniów-
gromadzenie i udostępnianie materiałów.
3. Wnioskowanie do dyrektora szkoły o pomoce zawodoznawcze: informatory, broszury,
ulotki, programy komputerowe, filmy, testy, kwestionariusze, powielone narzędzia
do samobadania.
4. Organizowanie na terenie szkoły spotkań uczniów i rodziców z przedstawicielami
różnych zawodów, pracodawcami rynku lokalnego, uczelni wyższych, absolwentami
szkół oraz z koordynatorów doradztwa.
5. Udzielanie porad zawodowych.
6. Udział w szkoleniach i innych formach doskonalenia proponowanych
przez Miejski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, Poradnie Psychologiczno-
Pedagogiczne z zakresu doradztwa zawodowego, PUP oraz inne podmioty.
7. Badanie potrzeb uczniów i rodziców w zakresie poradnictwa zawodowego.
8. Tworzenie bazy danych o losach absolwentów szkoły i dokonywanie ich analizy.
9. Promowanie idei doradztwa zawodowego - przygotowanie do konkursów
tematycznych, olimpiad.
10. Współpraca z koordynatorami doradztwa zawodowego.
11. Kontynuowanie realizowanych do tej pory sprawdzonych form pomocy udzielanej
uczniom i rodzicom we współpracy z uczelniami, PUP i instytucjami działającymi
na rzecz doradztwa zawodowego.

HARMONOGRAM WDROŻENIA BYDGOSKIEGO PROGRAMU SZKOLNEGO DORADZTWA ZAWODOWEGO

Lp.	Sposób realizacji	Termin realizacji	Realizatorzy
1	Opracowanie programu doradztwa zawodowego realizowanego w mieście Bydgoszczy.	styczeń-luty 2014 r.	PPP nr 1 ZSCH UM
2	Diagnoza potrzeb szkół w zakresie doradztwa zawodowego.	marzec-kwiecień 2014 r.	PPP nr 1 ZSCH
3	Promowanie idei doradztwa zawodowego w środowisku lokalnym – kampania promocyjna w formie spotkań doradców zawodowych, przedstawicieli organu prowadzącego szkoły i przedstawicieli szkół kształcących zawodowo z rodzicami i uczniami szkół gimnazjalnych.	marzec-kwiecień 2014 r.	UM PPP nr 1 PPP nr 2 ZSCH ZSD ZSM ZSD, Przedstawiciele rynku pracy (klastra)
4	Spotkanie z liderami doradztwa zawodowego i ewaluacja dotycząca działań w ramach „Szkolnych dni doradztwa zawodowego” oraz analiza wyników uzyskanych z diagnozy potrzeb.	kwiecień-maj 2014 r.	PPP nr 1 PPP nr 2
5	Promowanie idei doradztwa zawodowego w środowisku lokalnym - seminarium dla dyrektorów szkół, liderów doradztwa zawodowego i nauczycieli przedsiębiorczości.	czerwiec 2014 r.	PPP nr 1 PPP nr 2 ZSCH UM
6	Ustalenie harmonogramu realizacji „Szkolnych Dni Doradztwa zawodowego” na dany rok szkolny.	każdego roku do końca września	PPP nr 1 PPP nr 2 UM
7	Uruchomienie Platformy Informacyjnej.	wrzesień 2014 r.	PUP
8	Doposażenie Szkolnych Ośrodków Kariery	do grudnia 2014 r.	UM ZSCH ZSD ZSM nr 1

9	Organizacja warsztatów dla szkolnych liderów doradztwa zawodowego doskonalących kompetencje i promujących lokalny rynek pracy (zgodnie z diagnozą potrzeb).	październik-czerwiec od 2014 do 2020 r. zgodnie z diagnozą potrzeb	PPP MOEN
10	Promowanie idei doradztwa zawodowego w środowisku lokalnym - spotkania z rodzicami w ramach zebrań w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkół ponadgimnazjalnych. Tworzenie punktów konsultacyjnych i udzielanie indywidualnych porad.	wrzesień-październik od 2014 r. - 2020 r. (Harmonogram opracowany zgodnie z zapotrzebowaniem szkół)	PPP nr 1 PPP nr 2 ZSCH ZSD ZSM
11	Promowanie idei doradztwa zawodowego w środowisku lokalnym - spotkania z radami pedagogicznymi.	wrzesień-listopad od 2014 r.- 2020 r. każdego roku	PPP nr 1 PPP nr 2
12	Realizacja działań doradców zawodowych w ramach „Szkolnych Dni Doradztwa zawodowego skierowanych do uczniów, rodziców i nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów w formie prelekcji, warsztatów, punktów konsultacyjnych zgodnie z harmonogramem opracowanych na dany rok.	październik-maj od 2014 r. do 2020r.	PPP nr 1 PPP nr 2
13	Wspomaganie i realizacja zadań doradztwa zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych dedykowanych uczniom, rodzicom i nauczycielom w ramach działań Szkolnych Ośrodków Kariery.	październik-maj od 2014 r. każdego roku (Harmonogram opracowany zgodnie z zapotrzebowaniem szkół)	ZSCH ZSD ZSM nr 1
14	Wspomaganie nauczycieli przedsiębiorczości i wiedzy o społeczeństwie w doskonaleniu ich kompetencji – wydanie publikacji z opracowanymi scenariuszami zajęć uwzględniających lokalny rynek pracy, organizacja spotkań z wymianą doświadczeń, tworzenie grup wsparcia.	styczeń 2014- czerwiec 2015 r.	ZSCH Przedstawiciele rynku pracy (klastra)
15	Organizacja targów edukacyjnych - promowanie placówek w środowisku lokalnym.	marzec - kwiecień każdego roku	UM ZSS MDK nr 3
16	Wspomaganie Szkolnych Systemów Doradztwa Zawodowego poprzez	czas realizacji projektu	UM

	realizację projektów w ramach funduszy unijnych np. „Zawodowe Horyzonty”, „Aktywny w szkole-twórczy w życiu.” i innych	od 2014 r.	
17	Organizacja i propagowanie wśród młodzieży, nauczycieli i rodziców imprez, konkursów, akcji i projektów związanych z preorientacją oraz doradztwem zawodowym organizowanych przez szkoły i bydgoskie wyższe uczelnie.	czas realizacji projektu od 2014 r.	UM Dyrektorzy szkół UKW UTP KPSW WSG WSB
18	Ewaluacja wdrożonych działań z zakresu doradztwa zawodowego.	czerwiec - lipiec każdego roku	PPP MOEN ZSCH

PRZYKŁADOWE SPOSOBY EWALUACJI

- analiza ankiet – beneficjenci, realizatorzy zadań,
- monitorowanie poziomu efektywności dotyczącego realizacji zagadnień zawodoznawczych w poszczególnych szkołach na podstawie obserwacji i wywiadów,
- liczba wejść na stronę portalu informacji edukacyjno-zawodowej,
- analiza wskazówek od realizatorów i beneficjentów, dotyczących możliwości udoskonalenia programu.

autorzy programu: PPP nr 1 i ZSCH